

PODMIOT (7) *sb m*

Teksty nie oznaczają ó; pierwsze o prawdopodobnie jasne (tak w pod-).

sg *N* podmiot (1). ◇ *G* podmiotu (1). ◇ *A* podmiot (4). ◇ [*I* podmiot(e)m.] ◇ *pl* [*G* podmiot(o)w.]
◇ *A* podmioty (1). ◇ [*I* podmiotami, podmioty.]

Sł stp brak, Cn notuje, Linde także XVII – XIX w.

1. *Obcy i zwykle zniekształcający element w tekście* (5) : *CzechRozm* 128v; niewiem czemu [tłumacz Atanazjusa] go [Wyznania] między inżnymi piśmy [...] nie położył/ ani o nim/ y on/ y łam Athánázyus nigdziey żadney potym zmiánki nie vczyñił: ále ie ták tylko po łwey/ do Antoniego Biskupá Atrebánńkie⁶⁰/ przedmowie/ iáko iáki podmiot położył *CzechEp* 226; Cypryan náśládował Orygenelá/ ále fię y ten vtknął (ábo teź to kto do iego pińania/ iáko ieden podmiot podrzućił) *NiemObr* 147; [Kthemu nie łczyrze ále s podmioty á miefzáną naukę pińmá Bożego dawáli/ mowiąc/ To mowi Pan Bog/ á Bog tego im nie mowił *GilPos* 163v].

Szeregi: »podmiot abo fałsz« (1): Ktorych łłow/ ták włáfnie nápińanych/ nigdziey v Moyżelzá nie naydziełz: A więcze iuź to podmiot/ ábo fałz? *CzechRozm* 126.

»omyłka abo podmiot« (1): gdziebyś ty mnie viáwłzy fię zá rzecz kthorą chciał mieyłce iedno y drugie w podeyźwienie przywodzić/ omyłkę mu ábo podmiot przyczytáiąc *CzechRozm* 138.

a. [*Błąd literowy*: AD LECTOREM. Officina nova braćie wczudzei łtronie/ Dołtatek liter niemáiąc nálonie. Czáfem mi podmiot iáki vczyñiełá/ A Polńkiei mowie gemby nakrzywiełá. *PaprOgród wstęp* 4.]

2. *Kłamstwo, fałsz* (1) : Toć to iest ono niedbánie/ oná łczyrość ták przyiemna człowiekowi/ ktory gdy co widzi od wymyłłow/ hnet fię obawia podmiotu. *GórńDworz* G2; [Bo to s pilnołcią godzi fię wiedzieć y poznać/ ábyłmy ináłkzych łpołobow vżywánia tego Sákrámenthu Páńńkiego wyłtrzegáli fię/ wiedząc iże ono iuź nie iefth Sákrámentem Páńńkim/ ále podmiot y bluźnirłthwo Páńńkie. *GilPos* 71; Strzeźże fię tedy krześćianinie miły/ żebyś miáłto łpraw Bożych/ nie podeymował fię podmiotow łzátáńfkich *GrzegŻarnPos* 1597 53v (*Linde*)].

[*Zwrot*: »podmioty (1) [co] podmiotować«: [nowi sektarze jezuici, a raczej jebużeici] niedawnego czáfu Połtyllę Tytułem iá Kátolickim ozdobiłzy y ocukrowáłzy wydáli/ w ktorey [...] rozmaitymi á niewłtydliwymi podmioty Zbory náłze podmiotuią/ powiádáiąc iż żadnego przełóżeńłtwá mieć niechcemy *GrzegŻarnPos* 1597 a7 (*Linde*).]

a. [*Ten, komu fałszywie przypisuje się to, czym nie jest*:

W połączeniu szeregowym: Kto iest wierni pánu/ ábi [...] Diabelńkie mowi łłiłłąc/ ktorimi fię ná páná chwálebnego zuchwále poriwaią náziwáiąc go potmiotem/ obłudą/ łinem Iozefowym rc. wzdichać zełżámi częłto nimáł *FarnZnaj* 118v (*Linde*).]

3. *Pokusa, sugestia* (1) : oburzył fię [szatan] dziwnym iádem ná nię [św. Eufrozynę]/ y podmioty włzelákie w łercu iey pokłádáł/ ktoremi by iey vmyłł y przedłiewięćie/ ábo rozerwáć/ ábo ołłábić mogł. *SkarŻyw* 14.

4. [*wojsk. Fałszywa osłona*: á ták w kołó Słucká burzyli/ y do Zamku [...] łzturmowáli/ podmioty czyniąc/ y ogieñ podkládáiąc *StryjKron* 695 [*idem*] *StryjPoczqt* 581.

Zwrot: »iść, sząćować się podmiotem« [szyk zmienny]: kazał złożyć wielką gromadę dREW fuchych podmiotem pod błánki idąc/ á ząpaliwřzy on łtog dREW/ [...] Zamek Welonłki łpalił *StryjKron* 445; obmiotáli zamek y przekopy wokoło/ łzańcuiąc łię podmiotámi *StryjKron* 448, 470.]

5. [*Dziecko podrzucone, podrzutek; subditus partus, supposititius puer Cn: podmiot/ et podmiotek/ [...] Liber vel puer supposititius, seu adulterinus, nothus. Volck Rrr3.*]

6. [*Zastępa [czyj]: y záltalem przede drzwiami inřzych niemáło/ y onego z nimi [...] ktoregom ia był podmiotem LucSamosKur B2.*]

Synonimy: 1. łeż, nieprawda, podrzut; a. błąd, omyłka; 2. fałsz, kłámstwo; 3. pokusa; 5. podrzutek.

Cf **PODMIOTEK**

SBu, MŚ